

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

Teachers' Participation in Academic Affairs Management of Mathayom
Watnongchok School under Secondary Educational Service Area Office 2

อรวรรณ แสงงาม

Orawan Saengngam

โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก

Mathayom Watnongchok School under Secondary

Email: nwk_1@nwk.ac.th

Received November 02, 2019 & Revise November 29, 2019 & Accepted December 31, 2019

บทคัดย่อ

การสารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในด้าน 12 ด้าน ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวนครูทั้งหมด 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที(t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ, ครูผู้สอน, โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก

Abstract

The objectives of this research were to 1) study and 2) compare teachers' participation in academic affairs management of Mathayom Watnongchok School under Secondary Educational Service Area Office 2 classified by their genders, levels of education and working experience. 130 teachers working in Mathayom Watnongchok School under Secondary Educational Service Area Office 2 in the academic year 2016 were selected as the target population for this study. Five level-rating scale questionnaires were used for collecting data. Percentage, means and standard deviations were used for data analysis.

The research findings are as follows: 1) Teachers' participation in academic affairs management of Mathayom Watnongchok School under Secondary Educational Service Area Office 2 were at much level. 2) There was very little differences of overall teachers' participation in academic affairs management exist among their genders and working experience whereas there was much difference exist among their level of education. It was also found that there was much difference of teachers' participation in only the component of innovative media and technology development for education but there was very little difference in the rest components exist among their levels of education.

Keywords: Participation in academic administration, teachers, Wat Nong Chok Secondary School.

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และทางการเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนโดยทั่วไป การแข่งขันเพื่อการอยู่รอดของประเทศต่าง ๆ มีอัตราสูงขึ้นทุกขณะ จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องจัดการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.2546)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 1 มาตรา 6 ระบุเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง

เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข อีกทั้งยังช่วยเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านของประเทศ ทั้งนี้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม รัฐต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อที่จะทำให้ประชากรของรัฐเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ อ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ การจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคงและความก้าวหน้าของชาติ ถ้าการจัดการศึกษามีคุณภาพ ประชากรก็จะมีคุณภาพ

การบริหารโรงเรียนเป็นการบริหารการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ครูและด้านระบบงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป จากภารกิจดังกล่าวข้างต้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ อาศัยความร่วมมือกันทำงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง กระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ริเริ่มสร้างสรรค์งานวิชาการ ให้ขวัญกำลังใจในการทำงาน คอยกระตุ้นเตือนให้คำแนะนำแก่ครู ประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่ง ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรนำหลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของและร่วมจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องและเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง (ยุทธศิลป์ พานนนท์. 2546) การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์การแล้ว

สมาชิกหรือบุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กร ถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกันหรือเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรแล้ว การบริหารงานขององค์กรก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยาก (ธร สุนทรายุทธ. 2551)

โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,545 คน การจัดการศึกษาของโรงเรียน มุ่งเน้นการบริหารงานวิชาการเป็นหลัก โดยมีงานรองที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการได้แก่ งานงบประมาณ งานบุคคล งานทั่วไป การบริหารงานวิชาการที่ผ่านมานั้น ครูผู้สอนยังมีความเข้าใจในการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการไม่มากนัก จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ(O-NET) ปีการศึกษา 2559 พบว่าในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ในรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.18, 38.73, 39.07 ตามลำดับ ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ในรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 29.66, 33.55, 34.05, 38.44 ตามลำดับ รวมทั้งการนิเทศภายในโรงเรียนยังมีการปฏิบัติน้อยมากทำให้การเรียนการสอน และบุคลากรในโรงเรียนไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร การจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ได้ดำเนินการตามนโยบายกลยุทธ์ทางการจัดการศึกษา พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากครูไม่มีบทบาทในการร่วมบริหารงานตามหน้าที่ ครูไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียนเนื่องจากครูไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่ และการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถของครู

จากข้อมูลผลการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้บรรลุ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 130 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ปีการศึกษา 2559 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เปรียบเทียบจากตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้เพศ จำแนกเป็น ชาย หญิง วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น ระดับปริญญาตรี สูงกว่าระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น น้อยกว่า 10 ปี 10 ปี ขึ้นไป ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา 6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7 การนิเทศการศึกษา 8 การแนะแนวการศึกษา 9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน 11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารหลักสูตรอย่างเหมาะสม การทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระวิชาต่างๆ และการรวบรวมข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับปัญหาหรือความต้องการของสถานศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์ และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนิเทศการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตร

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การกำหนดระยะเวลาในการวัด และการประเมินผลการเรียนการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การกำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนการกำหนดนโยบายการพัฒนาและการใช้สื่อ เทคโนโลยีของสถานศึกษา และการผลิต หรือพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา การใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ และการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคลครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดระบบนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษาการประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการนิเทศในสถานศึกษา และการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการนิเทศ

1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน การประสานงานกับวิทยากรและสถาบันการศึกษาภายนอกเข้ามามีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่นภายในเขตพื้นที่การศึกษา

1.9 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวางแผนการพัฒนาคูณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานของสมศ. และการดำเนินการตามแผนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์และสะดวก ต่อการศึกษาของชุมชน และการจัดทำแผนในการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

1.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่นและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อให้สถานศึกษา เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

1.12 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การศึกษาและสำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุน ด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน

สังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา และการศึกษาและสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีเพศต่างกัน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในยุคปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาต่างให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากขึ้น เพราะงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียนซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย สอดคล้องกับ อุษา จันทร์ลีลา (2559) ครูซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องนำนโยบายมาปฏิบัติโดยตรง ซึ่งถ้าบุคลากรได้เกิดความรู้ ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและร่วมปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่องาน รวมทั้งมีความเข้าใจว่าตนเองมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ย่อมส่งผลให้ภารกิจหลักของสถานศึกษาคือ งานวิชาการบรรลุเป้าหมายได้โดยง่าย สอดคล้องกับ สุธทัย ดาราพงษ์พบว่าครูผู้สอนเทศบาลเมืองตรารัต จังหวัดตรารัต โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (2559)

2. ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีส่วนร่วมในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มากที่สุดทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียนเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานและได้รับการพัฒนาตนเอง กระบวนการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมี

ความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยกระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนจัดสิ่งเร้าและกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของมานิตา สุทธิหา (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

3. ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีเพศต่างกัน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากครูเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกัน ได้รับปัจจัยต่างๆที่เป็นการกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการบริหารเท่าเทียมกัน

4. ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้เพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี และต้องผ่านการอบรมอย่างน้อย 1 ครั้ง ทั้งการอบรมของสถาบันอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีวุฒิบัตรรับรอง ตลอดจนการประชุมสัมมนาและพัฒนาความรู้ของตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับ วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์(2555) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระบุรี เขต 1 มีวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกันเป็นไปในทิศทางเดียวกับมานิตา สุทธิหา (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

5. ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ทางสถิติอาจเนื่องมาจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนจัดให้ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มีความร่วมบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนและทั่วถึง จึงทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาราด จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีอยู่ 4 ด้าน ซึ่งครูผู้สอนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ครูได้มีส่วนร่วมทางด้านวิชาการมากขึ้นดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และควรมีการเผยแพร่ผลการวิจัยหรือผลการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

1.2 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมและให้ความรู้กับครูผู้สอน โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการพัฒนาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ครูเข้าใจถึงแนวทางการประเมินในด้านต่างๆ และที่สำคัญประกันคุณภาพภายใน เป็นงานร่วมกันของครูทั้งหมดในโรงเรียน

1.3 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรศึกษาสำรวจความต้องการ การสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ตลอดจนการส่งเสริมความรู้ ประสบการณ์และทักษะทางวิชาการเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

1.4 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วม ส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ชาตมังกร เลนคำมี. (2550). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา

- ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา).
ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดุสิต สาลี. (2552). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. (ออนไลน์). แหล่งที่ <http://www.gotoknow.org/posts/259345>. มิถุนายน 2557.
- ธ สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- นพรัตน์ ชำนาญพีช. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลำลูกเกด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปาณิสรา เกิดมรกต. (2552). การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- มานิตา สุทธิหา. (2556). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนา อนันตชาติ. (2550). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอมือขลุ่ย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมพร พรหมชินวงศ์. (2550). การศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).ชัยภูมิ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. (2558). สารสนเทศและข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- อิทธิเดช สิทธิจันทร์. (2553). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกรินทร์ สี่มหาศาล. (2545). กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- Kim , Eung - Gweon. (2001). The Relationships Between Decision-making Participation and Job Satisfaction among Korean High School Teachers. (Online). Available: <http://cmu.thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>. 1 June 2003.
- Olson, D. Robert. (1998). A Study of Teacher Participation and the Rationality of Decision

Making in Site-based Managed and Nonsite-based Managed Elementary School
(Site Based Management). (Online). Available
: <http://cmu.thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>. 1 June 2003.